

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

59. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Bichio. Barchinonen.
Exemptionis. Lunae 20. Maii 1647.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

voluit Chokier. de iurisd. ord. in exempl. n. 1. q. 11. à n. 5. vers. nec erat necesse vsque ad fin. Mascard. de prob. concl. 72. n. 1. vers. primo si dicatur. & n. 2. Mar. Anton. var. res. lib. 3. res. 4. n. 1. Barbol. de potest. Episcopi alleg. 123. n. 11. vers. primo si Pontifex. & n. seg. Rota in Brunvifina iurisdictionis 9. Februar. 1579. coram Bubalo, & coram Seraph. dec. 1025 per tot.

2. Nec obstarè visum fuit, quod Abbatissa, & Moniales, necnon Fratres, & confessarius renunciauerint priuilegiis prædictis subiacendo se, & bona iurisdictioni eiusdem Episcopi; nam vltra quæ huiusmodi renuntiatio exorta fuit per vim, & metum vt firmatum fuit in præfenti causa sub die 29. Aprilis 1641. coram Eminentiss. Panzirolo, & propterea nullius est roboris & momenti *101. tit. ult. ff. de C. quod mes. cau. Bart. in l. 1. §. 2. n. 2. ff. quar. rer. act. non datur. conf. 1. de renunc. R. l. conf. 100. n. 122. & segg. lib. 4. & firmatum fuit in Pofuanien. Abbatia 15. Iunij 1646. coram me.*

3. Adhuc dicebant DD. renunciationem prædictam non sustineri, ex quo non potest exemptus sine consensu Pontificis, cui immediatè subiectus est, renunciare priuilegiis Apostolicis, & iurisdictionem alterius prorogare *101. tit. ult. ff. de C. quod mes. cau. Bart. in l. 1. §. 2. n. 2. ff. quar. rer. act. non datur. conf. 1. de renunc. R. l. conf. 100. n. 122. & segg. lib. 4. & firmatum fuit in Pofuanien. Abbatia 15. Iunij 1646. coram me.*

4. Et quamuis gloss. in d. c. cum tempore de arbit. firmiter sustineret renunciationem in præiudicium renunciantis, licet fecus in præiudicium superioris, nihilominus quicquid sit de huiusmodi opinione, quam in terminis exemptionis reprobatur Abb. in eodem c. cum tempore n. 7. ea ratione, quia priuilegium exemptionis respicit non solum fauorem exempti, sed etiam eximentis, quorum ius est taliter coniunctum, & connexum, vt diuidi, & separari non possit, & firmatum etiam Rot. d. dec. 456. num. 11. & tribus segg. & dec. 462. à n. 24. part. 5. recent.

5. In omnem casum non procedit in exempto immediatè subiecto Sedi Apostolica, vt aduertit Felin. in c. P. G. n. 3. vers. & intellige de offic. & potest. iud. deleg. Rota coram Seraph. dec. 595. n. 7. vers. cum enim isti, & coram san. mem. Greg. XV. dec. 325. n. 23. ibique Add. n. 29.

6. Exceptio vero præscriptionis in partibus alias deducta nullo modo merebatur allegari, tum quia illa non iustificabitur in facto, prout necessario esset iustificanda, tum etiam quia dum in contrarium constat de quasi possessione exemptionis, quæ sita per Fratres, & Moniales, cessat quæcumque præscriptio præfensa per Episcopum circa exercitium iurisdictionis, quæ in omnem casum non releuaret, cum non possit præiudicare iuribus Sedis Apostolicæ per *101. tit. ult. ff. de C. quod mes. cau. Bart. in l. 1. §. 2. n. 2. ff. quar. rer. act. non datur. conf. 1. de renunc. R. l. conf. 100. n. 122. & segg. lib. 4. & firmatum fuit in Pofuanien. Abbatia 15. Iunij 1646. coram me.*

7. Præsertim attento decreto irritanti in præfatis indultis Apostolicis appposito, propter quod in ficitur quicquid in contrarium gestum fuerit tam quoad titulum, quam quoad possessionem, adeo vt per negligentiam, & non vltum, nullum fuerit eiusdem Monasterii præiudicium illatum vt post Archidiacon. & alios probat Felin.

in c. cum accessissent n. 30. vers. quarto limita de consuet. Rota dec. 3. de priuilegiis in antiquo. dec. 240. num. 4. part. 1. diu. & coram Buratt. dec. 704. n. 10. vers. tertio quia. Et sub die 5. Iunij 1641. incipien. Romanus Pontifex in §. necnon reliqua omnia.

8. Minus releuat, quod iuxta Regulas eiusdem Ordinis in cap. 26. constituitur Episcopus tam Sororum, quam Fratrum dictorum Monasteriorum Pater, ac visitator necnon etiam Iudex in omnibus causis, quæ cum postea superuenerint priuilegia exemptionis à Pontificio IX. de aliis Pontificibus concessa, per quæ omnis iurisdictionis Ordinario competens in personis, & bonis huius religionis, sublati sunt, vtique dubitari non potest, quin fuerit derogatum dispositioni eiusdem reg. per *101. tit. ult. ff. de C. quod mes. cau. Bart. in l. 1. §. 2. n. 2. ff. quar. rer. act. non datur. conf. 1. de renunc. R. l. conf. 100. n. 122. & segg. lib. 4. & firmatum fuit in Pofuanien. Abbatia 15. Iunij 1646. coram me.*

9. Demum, ad id quod dicitur ex dispositione Concilij Trident. competere ordinario ius visitandi Monasteria, & loca exempta, placuit pro nunc DD. responso aliàs data in decisione Eminentiss. Cardinalis Panziroli, nempe dispositionem prædictam non habere locum in illis Ecclesiis, & Monasteriis, in quibus regularis obferuantia exercetur, vt apparet ex verbis eiusdem Conc. sess. 21. c. 8. de reform. ibi. Propterea communita Monasteria &c. in quibus non viget regularis obferuantia &c. exempta ab Episcopo, etiam tanquam Apostolica Sedis delegatis annis singulis visitentur &c. notat Roderic. quest. reg. tom. 1. quest. 36. col. 3. vers. sed his quæ diximus.

Erita &c.

DECISIO LIX.

Sacra Rota Romana coram R. P. D. Bichin.

Barchinonens. Exemptionis.

Luna 20. Maij 1647.

§. 1. **R**otalis sententiæ à R. P. D. meo Corrado lata confirmatio hodie in gradu appellationis reuocata fuit in dubium, & pro confirmatione responsum, quod ex decisionibus editis in prima instantia coram b. m. Coccino, & coram eodem D. meo Corrado satis eius iustitia deprehenditur, vt dixit Rot. dec. 325. n. 4. p. 5. recent. & validitas apparet ex resolutione processus iuxta vulgarem decisionem Capuraq. dec. 260. p. 2. concurrente autem validitate, & iustitia sententiæ est confirmata Marc. Anton. de Amat. dec. 41. n. 31. Rot. dec. 207. n. 1. & dec. 295. n. 1. part. 5. recent.

2. Neque vtget vniuersum ex aduerso deductum obiectum nullitatis ex quo sententiæ sit concepta per ablatium absolutum, ibi, *saluo tamen & reseruate Sanctæ Sedis beneplacito*, qui ablatius facit conditionem l. à restatore ff. condit. & demonstr. S. i. d. dec. 268. n. 11. Cocc. dec. 47. n. 11. conditio vero efficit vt sententiæ tanquam nulla veniat reuocanda, l. cum Iudex, ubi gloss. in verb. palam est circa fin. ibique Bart. n. 3. C. sen. & interloc. omn. iudic. l. 1. §. biduum ibi sane quidem ff. quand. appellan. sit. c. biduum 2. quest. 6. Franc. in c. præfensa num. de appellat. Guidop. dec. 67. n. 1. Ofs. dec. 146. n. 2. Quo magis quia hæc tenus conditio beneplaciti Apostolici purificata non fuit, vt per To. Andr. ad specul. de sentent. §. iuxta n. 17. verb. si Iudex, Bald. in d. l. cum Iudex n. 8. C. de sentent. & interloc. omn. iudic. B. n. st. in terminis sententiæ conceptæ per ablatium absolutum conf. 115. n. 6. & 2. segg.

3. Nam pro responsione Domini animaduerterunt, quod sententiæ in parte substantiali nullam habet conditionem, sed purè & absolute declarat Capitulum & Canonicos Cathedralis Barchinonensis, & singulos eorum

eorum fuisse, & esse immunes penitus plenaq. ac libera gaudere, & frui debere immunitate, & exemptione ab omnibus & singulis gabellis, impositionibus, & oneribus pro Ciuitate Barchinonae seu illius Gubernatores, Rectore Confratibus, Militibus, & alios quoscumque pro ea impositis, & imponendis tam ratione quarumcumque rerum ac bonorum separabilium quam inseparabilium, idest quae à Mercatoribus vel aliis Laicis postquam in Ciuitate fuerunt introducta Clerici emunt pro victu, ac ceteris quibuscumque ipsorum ac familiarum vltibus.

4. Condicio autem illa saluo & reseruato &c. adiecta est in Capitulo separato in quo firma semper remanente totali immunitate Canonicoꝝ superius dispositi ac purè declarata iudex pro faciliore executione huiusmodi immunitatis respectu bonorum inseparabilium pronunciauit Ciuitatem teneri in fine cuiuslibet anni restituere eisdem Capitulo & Canonicoꝝ quicquid importabit rata onerum & gabellarum impositarum pro tempore super bonis inseparabilibus, hoc est quae Clerici à Mercatoribus, seu aliis quibusvis venditoribus pro ipsorum ac familiarum, & Capituli vsu emissent in Vrbe sequendo in hac parte praxim traditam ab Azor. *inst. moral. par. 2. lib. 9. c. 11. §. quintum priuilegium, vers. in dubium vocatur*, quae cum recipienda sit quatenus Clerici consensu, & Sedis Apostolicae beneplacito fuerit approbata, idem iudex praefatum approbationem, & consensum reseruaui, nec tamen exinde dicitur restrinxisse, aut aliquo modo alterasse liberam immunitatem Clericis de iure competentem superius pronunciatam, ac declaratam, *Ponce. conf. 49. n. 15. lib. 1. Menoch. conf. 422. n. 35. Anton. de Amat. res. sol. 5. n. 25. Grammat. dec. 66. n. 5.*

5. Cum igitur sententia in parte substantiali declaratoria immunitatis Clericorum dirimat prorsus controuersam omnemque habeat euidentem certitudinem, & nullam conditionem intrinsecam vel extrinsecam, condicio adiecta secundae parti pro faciliore executione, ibi, *in super pro faciliore praefatorum executione*, cum respiciat ordinem, & modum exequendi sententiam illam conditionalem, & per consequens nullam non reddit, vt probat *text. l. cum eorum §. Cod. sent. & interloc. omn. iud. & notat ibi gloss. vers. praefatorum. Bar. in princ. Bursari. conf. 155. n. 9. conf. 219. sub n. 2. in fin. Gabr. de sent. cone. 3. & 4. Vari. de nullit. sent. ex defect. process. n. 116. & 117. Scacc. de. ent. & re iudic. gloss. 14. 9. 7. n. 181. & 9. 14. n. 8. & 60. qui omnes dicunt rationem, quia tunc adhuc remanet sententia certa in parte substantiali, & principalis eius dispositio non suspenditur per ea quae fuerunt adiecta circa ordinem exequendi, & faciliorem executionem, scilicet quod pars substantialis sit vniuersè libera, ac secundum iustitiam, ac iudicij rectitudinem prolata.*

6. Et absoluo videretur quod Ciuitas in hac parte impugnet sententiam quando potius gratias agere deberet, cum praxis illa respiciat non tam fauorem Clericorum quam ipsius Ciuitatis, quia Clerici iuxta eorum immunitatem reculare possunt soluere ab initio pro bonis inseparabilibus ratam pretij quam auget solutio Gabellae facta per venditorem, Atque hinc neque informantes pro Ciuitate allegare deberent quod nondum sit obtentum beneplacitum Apostolicum, & consensus Capituli, quia vtroque cessante non est locus praedictae praxi fauorabili ipsi Ciuitati, & Clerici gaudent vt supra totali immunitate ab initio. & in limine emptionis bonorum inseparabilium, praeter quod, cum consensus, & beneplacitum praefatum respiciat executionem, non impedit quominus interim sententia possit confirmari prout iacet, & sufficit, quod vtrumque intercesserit quando agitur de dicta praxi executione, vt per *Cancer. var. res. sol. tom. 3. c. 17. de sent. & par. execut. n. 499. Peregr. de fidei. art. 50. n. 82. & 83. Surd.*

conf. 186. n. 17. & conf. 4. n. 53. & seqq. Handed. conf. 98. n. 16. lib. 2. Rot. in Bononiens. fidei. commissi de Bolognini 15. Martij 1641. coram bon. me. A. vltimo, §. iino, & in eadem 27. Nouembris eiusdem anni coram R. P. D. Carillo §. quoniam.

7. Rursus non obstat, quod sententia videatur continere contrarietatem, eo quod in prima parte declarat Canonicos absolute immunes absque aliqua reseruatione beneplaciti Apostolici tam respectu bonorum separabilium, quam inseparabilium, in secunda verò reseruato dicto beneplacito declarat Ciuitatem teneri restituere in fine cuiuslibet anni eiusdem Canonicoꝝ, & in Capitulo quicquid importabit rata gabellarum super mercibus, & rebus per ipsos emptis, si enim iuxta tenorem primae partis Canonici non tenentur soluere nullaque actio competit Ciuitati contra illos pro gabellarum exactione, frustra compellitur Ciuitas ad restitutionem vigore secundae partis, & è contra si Ciuitas tenetur ad restitutionem, praesupponitur in necessarium antecedens, quod poterit exigere id quod repugnat primae parti sententiae. Nam sui responsum ciuitati contrarietatem ponderando quod secunda pars non excludit liberam exemptionem firmatam in prima, sed quia accedente beneplacito Papae possunt Canonici conuenire cum Ciuitate, vt pro bonis inseparabilibus soluant quidem venditoribus integrum precium, sed Ciuitas teneatur in fine anni restituere ex illo plus, in quo creuit pretium ratione gabellae, ideo in euentum in quem huiusmodi conuentio fieret, iudex condemnauit Ciuitatem ad restituendam vs supra, & hic omnisque alius possibilis intellectus accipiendus est ad euitandam contrarietatem sententiae, *c. cum tu de restibus. cap. cum expediat de elect. in 6. Alex. conf. 185. n. 4. & seqq. lib. 7. Buratt. dec. 932. n. 10. Rot. dec. 167. n. 52. par. 4. Dec. 736. n. 8. par. 4. tom. 3. recent.*

DECISIO LX.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Ottobono.

Veneta Indulci.

Veneris 7. Iunii 1647.

§. 1. Venerabile Monasterium S. Catharinae Venetiarum Ordinis S. Augustini ingressa fuit nobilis Virgo Soror Priula de Priulis duarum germanarum fororum in eodem Monasterio professarum pietatem imitando, & in sui acceptione pinguiorem elemosinam, & solito maiorem Monasterio tribuit, & insuper ea conditione fuit recepta, ne vocem, aut suffragium haberet dum viuerent aliae duae sorores Moniales. Quieuit per plures annos soror Priula, postea supplicauit S. S. mem. Urbano VIII. vt suffragij ferendi gratiam illi concederet, qui annuit, dummodo expressus ad id Abbatissae, seu Priorissae & Monialium Monasterij capitulariter, & per secreta suffragia accederet assensus.

2. Verum dissentientibus Priorissa, & Monialibus, reiectaque petitione sororis Priulae, fuit demum pro illius parte supplicatum Sanctiss. D. N. vt eidem vocem actiuam, & passiuam concedere dignaretur, & obtenta gratia fuit expeditum Breue, quod praesentatum Vicario Venetiarum mandauit exequi, quod decretum fuit moderatum quousque verificata fuerint verificanda.

3. Appellauit Soror Priula ad Reuerendiss. Nuntium Venetiarum, qui mandauit exequi Breue Apostolicum, cui etiam decreto cum fuisset appellatum pro parte Priorissae, Monialium, & causa esset deuoluta ad Curiam, fuit mihi commissum cum clausula, parito iudicis arbitrio Rotae. Vnde dedi dubium, An intraret arbitrium pro retardatione, aut pro executione Breuis, & re ad